

Zo ondersteun je cliënten uit een andere cultuur

PAG 4

Ine, Luck en Ilonka zetten kunst op de kaart

PAG 8

Altijd aan? Over telefoongebruik op de werkvloer

PAG 14

Zozijn op Pad krijgt status als expertisecentrum

PAG 2

ACTUEEL

Op zoek naar mooie verhalen

Denk jij regelmatig: waarom lees ik daar niet over in de ZO!? Mooi! Dan zoeken we jou! Word redactielid en denk mee over verhalen die verteld moeten worden.

Als redactielid van de ZO! woon je vier keer per jaar een redactievergadering bij. Meestal is die vergadering online. In de vergadering denk je met de andere redactieleden na over de inhoud van de volgende ZO!

Meedenken en meelesen

Je kunt (prikkelende) onderwerpen inbrengen die jij belangrijk vindt. Ook denk je mee over de insteek en vorm van artikelen. Als redactielid heb je daarnaast nog een andere rol. Voordat de ZO! naar de drukker gaat, lees jij de artikelen door. Zijn ze duidelijk? Mis je nog iets? De ZO! wordt gemaakt door een extern

bureau. Als jij het leuk vindt om zelf te schrijven of foto's te maken, zijn daar mogelijkheden voor. We kijken dan wat bij jou past.

Input uit de zorgpraktijk

In de redactie is plek voor in ieder geval twee nieuwe redactieleden. Vanwege de huidige samenstelling zoeken we naar collega's uit de zorgpraktijk. Goed om te weten: je krijgt uren (en eventueel ook reiskosten) voor het bijwonen van de redactievergaderingen. Die vinden nu meestal op donderdagmiddag plaats. Is dat lastig voor jou, dan kijken we of de vergadering op een ander moment kan.

Wil je meer weten? Of een keertje (digitaal) aanhaken bij de redactievergadering om te kijken of deze taak wat voor jou is? Stuur een mailtje naar margreeth.maarsingh@zozijn.nl.

Fijne ontmoetingen

Als bestuurder van onze organisatie heb ik het voorrecht om bezoeken af te leggen aan onze mooie locaties voor wonen, logeren en dagbesteding. Al heb ik nog lang niet alles gezien, ik ben wel telkens blij verrast door de mooie ontmoetingen met medewerkers en cliënten.

Verrast door de liefdevolle zorg en ondersteuning en de flexibiliteit van collega's in omstandigheden die zeker niet altijd makkelijk zijn. En ook van alle creativiteit word ik blij. Bijvoorbeeld als ik zie hoe de Zozijn-thee bij Werk & Zo in Zevenaar stap voor stap, op duurzame wijze tot stand komt. En ook de wisselwerking tussen dagbesteding en wonen bij het koken op De Berken. Daar kan menig topkok jaloers op zijn.

Ik heb ook ontmoetingen met medewerkers en cliënten die bezorgd zijn. Bijvoorbeeld over de gevolgen van de voorgestelde andere manier van werken binnen de regio Oost-Veluwe, iets dat vooral de medewerkers dagbesteding raakt. Ik hoop een luisterend oor te kunnen zijn en hun bezorgdheid zorgvuldig te kunnen adresseren in onze plannen. In de gesprekken worden ook allerlei vragen gesteld, bijvoorbeeld waarom Zozijn een bepaald soort (arbeids)contract niet aanbiedt. Dat neem ik dan mee om te onderzoeken of Zozijn hier iets mee kan. Ik hoop dat mijn bezoeken hiermee ook de moeite waard zijn voor de collega's. En dat we onze mooie organisatie samen blijven verbeteren. Want ondanks dat er heel veel moois is en veel goed gaat, kunnen we nooit over alles al tevreden zijn.

Dat werd mij ook duidelijk toen ik eind vorig jaar in gesprek was met collega's over de enquête naar de administratieve belasting. Ook bij Zozijn blijken zorgmedewerkers relatief veel tijd te besteden aan taken die niet direct met de zorg en ondersteuning te maken hebben. Dat moet beter, want collega's die de zorg de rug toekeren, noemen vaak de administratieve rompslomp als reden. Uit de gesprekken kwamen veel goede ideeën, wensen en knelpunten naar voren. Samen met directeuren en managers heb ik deze gerangschikt en prioritering aangebracht. Zo roepen bijvoorbeeld de reiskostendeclaraties veel ergernis op. Dit moet echt eenvoudiger en sneller kunnen. Hetzelfde geldt voor het labelen van kleding, om maar iets heel anders te noemen. Inmiddels zijn we volop bezig met verbeteringen. Niet alles zal van vandaag op morgen zijn opgelost. Ik vraag om jullie geduld maar beloof dat dit thema blijvend mijn aandacht heeft.

In de komende werkbezoeken kijk ik uit naar nieuwe ontmoetingen en hoop nieuwe dromen (en nachtmerries) te horen om al het mooie nog mooier te maken en het minder mooie te verbeteren. Ik hoop je te ontmoeten!

Marcel Wijnands, bestuurder Zozijn
m.wijnands@zozijn.nl

Doorbraak in zorg voor kind met NAH

Kinderen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) en hun ouders lopen vaak vast in de zorg. De oprichting van regionale expertisecentra moet daar verandering in brengen. Zozijn Op Pad is sinds dit voorjaar één van die expertisecentra.

Noah is een vrolijk, levenslustig kind. Hij heeft veel vriendjes, doet het goed op school. Op een dag valt hij in de speeltuin hard van de schommel, op zijn hoofd. Een hersenschudding, constateren ze in het ziekenhuis. Zijn ouders maken hem netjes 's nachts wakker en na een paar dagen lijkt er niets meer aan de hand.

Maar na een paar jaar merken Noah's ouders toch dat er wat veranderd is. Waar hij altijd goede cijfers haalde, lukt het in groep 8 ineens niet meer. De juf vertelt dat Noah samenwerken lastig vindt en dat plannen en concentreren een uitdaging is. Zijn ouders merken ook dat Noah vaak moe is en soms onverwacht uit zijn slof schiet.

Hoort dat erbij? Is het misschien al de puberteit? Noah's ouders lopen in de jaren die volgen tal van zorgverleners af. De situatie heeft een steeds grotere impact op het gezin en de schoolsituatie, terwijl Noah zelf het maar 'stom' vindt dat iedereen zo met hem bezig is. Er is niets met hem aan de hand!

Brein nog in ontwikkeling

De situatie van Noah is heel herkenbaar voor Jos Berends, gedragskundige NAH bij Zozijn op Pad. "Het lastige aan niet-aangeboren hersenletsel is dat je op een hersenscan vaak geen afwijkingen ziet, omdat het brein van kinderen zich nog ontwikkelt en ze op jonge leeftijd nog niet alle hersengebieden (even intensief) gebruiken."

De impact van een hersenbeschadiging – door bijvoorbeeld een ongeluk, tumor of hersenvliesontsteking – komt daardoor regelmatig pas later tot uiting. *Growing into deficit*, wordt dat genoemd. "Je frontaalbrein stuurt bijvoorbeeld je concentratie, planning en emotieregulatie aan. Dit deel van je brein ontwikkelt zich volop in de pubertijd. Als dat deel beschadigd is, ga je dat op de middelbare school

Een hersenbeschadiging bij kinderen, bijvoorbeeld door een harde val, komt soms pas jaren later tot uiting.

steeds meer merken."

Gevolg is dat ouders vaak vastlopen in de zoektocht naar de juiste zorg voor hun kind. Een deel komt bijvoorbeeld in het ADHD-circuit terecht, omdat gedrag van kinderen met NAH soms duidelijk overlapt met dat van kinderen met ADHD, ADD en PDD-NOS. Wat ook niet meehelpt, is dat de kennis over NAH versnipperd is en er nog maar weinig organisaties zijn die zorg aanbieden voor deze complexe doelgroep. Daar moet de komende jaren verandering in komen. De erkenning van Zozijn op Pad als regionaal expertisecentrum (REC) voor kinderen met NAH is een stap in dat proces. De visitatie hiervoor vond in maart plaats, Zozijn is de eerste zorgorganisatie die erkend is als REC.

Eén plek voor kinderen en ouders

De bedoeling is dat kinderen en jongeren vanuit ruwweg de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Gelderland straks worden doorverwezen naar het REC. Daar kunnen ze terecht voor (neuropsychologisch) onderzoek, diagnostiek, behandeling en begeleiding. Het multidisciplinaire team van Zozijn op Pad werkt daarvoor nauw samen met specialisten zoals een GZ-psycholoog, een kinderneuroloog, kinderrevalidatiearts, kinderpsychiater of een psychomotorisch therapeut.

"Je hebt straks als ouder en kind met NAH één loket. Eén plek waar je je verhaal doet, waar ze je begrijpen en je erkend wordt. Dat is ontzettend belangrijk, want gezinnen worden nu vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Ik heb meegemaakt dat ouders al vier of vijf jaar zoeken, voordat ze bij ons komen. Het gezin is dan vaak ontwricht, het kind heeft de verkeerde behandeling gehad. Dat is schrijnend om te zien. Het zijn echt verloren jaren en dat in een levensfase

REC, DEC, KC: zo zit het

Om de zorg voor kinderen met NAH goed te regelen, komt er een nieuwe, landelijke zorgstructuur die bestaat uit drie lagen:

- De vijf Regionale Expertise Centra (REC) verzorgen multidisciplinaire, langjarige zorg.
- Als een zorgvraag te complex is voor een REC, kan de hulp ingeschakeld worden van één van de twee Doelgroepen Expertise Centra (DEC).
- Een landelijk Kenniscentrum (KC) gaat onderzoek doen naar hersenletsel bij kinderen.

waarin zoveel gebeurt bij een kind of jongere", zegt Arthur Lanters, ambulant begeleider bij Zozijn op Pad. Arthur en zijn collega's krijgen in het REC een bredere rol. Ze voeren als NAH-coaches regie op het zorgtraject en werken nauw samen met mensen en organisaties om het kind en gezin heen. "Kinderen en jongeren met NAH stuiten bijvoorbeeld vaak op onbegrip, omdat je van buiten niet ziet dat er iets met ze aan de hand is. Psycho-educatie op school of de sportclub kan dan helpen."

Nooit de makkelijke weg

De bedoeling is dat er vijf REC's komen, verspreid over heel Nederland. Zozijn op Pad kreeg de erkenning na een lang en complex traject. Een aantal andere zorgorganisaties haakte af. Waarom zette Zozijn door? "Wij hebben nooit de eenvoudige route gekozen", zegt Jos Berends. "We zien juist de uitdaging in hele complexe problematiek. Juist bij deze doelgroep valt nog zoveel te ontdekken en te leren. Maar wat het zwaarst weegt, is dat deze groep nog een heel leven voor zich heeft. Hersenletsel veroorzaakt een breuk in de levenslijn. Er is een fase voor en na dat ongeluk, die tumor of de hersenvliesontsteking. We willen kinderen en jongeren helpen om in dat nieuwe leven zo goed mogelijk hun weg te vinden. Ze verdienen goede zorg!"

Zo ondersteun je cliënten uit een andere cultuur

Een zorgplan bespreken met ouders uit Irak, ambulante begeleiding geven aan statushouders uit Eritrea of een jongetje uit een Turkse familie ondersteunen bij een ontwikkelingsachterstand. Hoe doe je dat op een goede manier? Om je daarbij te helpen is Zozijn gestart met het project Cultuursensitieve Zorg.

Initiatiefnemer van het project is coördinerend pedagogisch ondersteuner Saadet Buyukkaya-Kaya. Met groepstrainingen en individuele gesprekken helpt ze collega's van Kind & Jeugd om cliënten met een niet-westerse achtergrond passende zorg te geven.

Niet recht op het doel af

"Ik begin mijn presentatie altijd met het voorhouden van een spiegel", vertelt ze. "Wie ben je, wat zijn jouw normen en waarden, waarom vind je die belangrijk en waar komen ze vandaan? Ik geef collega's inzicht in de verschillende culturen, praat over de overeenkomsten en verschillen en leg uit hoe je met een nieuwsgierige en respectvolle houding het contact kunt aangaan." Vraag bijvoorbeeld aan verwanten om op Google Maps aan te wijzen waar ze vandaan komen. Of informeer naar de betekenis van de naam van een cliënt. "Wij zijn in Nederland gewend om direct op ons doel af te gaan. We vertellen meteen waarvoor we komen en wat we van de ander verwachten. Dat kan minder goed werken bij cliënten en verwanten met een migratieachtergrond."

Drempels voor de zorg

In Nederland wonen inmiddels 2,6 miljoen mensen die in het buitenland geboren zijn. Tel je daar hun kinderen bij op? Dan kom je op een groep uit van ruim 4,6 miljoen mensen. Je zou verwachten dat dus ongeveer een kwart van de cliënten met een verstandelijke beperking, een ontwikkelingsachterstand

of niet-aangeboren hersenletsel in Nederland een migratieachtergrond heeft. Maar dat is niet het geval.

Saadet zocht bij haar vorige werkgever uit waarom dat zo is. "Deels heeft het een praktische oorzaak; veel mensen weten de weg niet te vinden naar zorgorganisaties. Ook zijn ouders soms terughoudend om hulp te vragen. In sommige culturen worden kinderen met een beperking bijvoorbeeld als een straf beschouwd. Verder speelde wantrouwen een rol, omdat onze zorgorganisatie voornamelijk uit 'witte' zorgmedewerkers bestond en de doelgroep zich daar niet mee kon identificeren."

"Een orthopedagoog? Dat zegt de meeste ouders met een migratieachtergrond niets. Je kunt ze beter arts noemen."

Met de uitkomsten van het onderzoek gingen Saadet en twee collega's aan de slag. Ze benaderden zorgopleidingen, schakelden buurthuizen en culturele organisaties in en organiseerden informatiebijeenkomsten in bijvoorbeeld moskeeën.

Binnen een jaar groeide het aantal cliënten met een niet-westerse achtergrond van een handvol naar 130.

Toen Saadet in 2021 als ambulante medewerker aan de slag ging binnen Zozijn, werd ze gevraagd om een gezin uit Irak te begeleiden. "Ik spreek hun taal en heb ook een niet-westerse achtergrond. Dat nam voor het gezin een barrière weg om ondersteuning te accepteren. Al snel bleek dat er meer kinderen in het gezin hulp nodig hadden. De ouders vertrouwden mij en lieten daarom na wat aarzelen ook een

collega toe. Ze spreekt weliswaar hun taal niet, maar kan zich met behulp van een tolk en Google Translate uitstekend redden. Het maakt mooi duidelijk waar contact en vertrouwen toe kunnen leiden."

Boos om nagellak

Er is grote behoefte aan informatie en handvatten in het contact met cliënten met een migratieachtergrond, merkt Saadet. Want niet alleen taal vormt een barrière, ook cultuurverschillen kunnen zorgen voor onbegrip. "Een collega kreeg bijvoorbeeld te maken met een woedende vader, omdat zijn zontje thuiskwam met gelakte nagels. Voor mijn collega onschuldig, in zijn cultuur onacceptabel. Toen ik mijn collega uitlegde waarom, begreep ze zijn reactie."

Ook zorgvuldige communicatie is belangrijk, legt Saadet haar collega's uit. "Termen als een laag IQ, autisme, ADHD; het zegt de meeste ouders met een migratieachtergrond weinig tot niets. Je moet het in eenvoudige taal uitleggen. Dat geldt ook voor functies als orthopedagoog, diëtist of logopedist. Vaak werkt het beter om ze 'arts' te noemen. Dat kennen ze wel en het geeft ze ook vertrouwen. Zulke eenvoudige aanpassingen in je communicatie maken al een groot verschil in het contact."

Presentatie voor jouw team?

Wil je leren hoe je cliënten met een niet-westerse achtergrond beter kunt ondersteunen? Meld je dan aan voor de presentatie Cultuursensitieve Zorg. Dat kan via Saadet.Buyukkaya@zozijn.nl.

Dapper gaat ze door

Als ik omkijk waar ze blijft, bukt ze net om een veertje van de grond te pakken. Met het puntje van de tong uit haar mond. Want het is een heel karwei; rollator loslaten, rug krommen, veertje oppakken. Dan schuifelt ze een paar meter verder waar het veertje in de put moet. Weer bukken, terug naar de rollator en dan kunnen we weer door.

De laatste tijd raapt ze minder van de grond op. De rollator heeft het haar wat moeilijker gemaakt elk herfstblaadje of rommeltje op te pakken, maar soms kan ze het gewoon niet laten. Alles moet proper. Ik kijk naar haar, hoe ze achter me aan schuifelt, met kleine pasjes, een beetje onzeker. Haar bovengebit zakt af en toe naar beneden. Ze lijkt steeds kleiner te worden, de kleren beginnen losser om haar kromme lijfje te hangen. Maar dapper gaat ze door. Waar haar lichaam steeds kleiner wordt, wordt haar volume dat allerminst. Luid kan ze zijn! Zowel als ze wat angstig is, maar vooral ook bij grote pret. Ze heeft een hoge, schrille stem en ze is niet bang die te gebruiken. Eenmaal terug op de werkplek gaat haar koptelefoon weer op en nestelt ze zich tevreden achter haar bak met kraaltjes, die netjes op kleur worden gesorteerd.

Is het klaar, dan kiept ze de bak om en begint opnieuw. Dat lijkt eentonig, maar het geeft haar houvast. Net zoals ze het geen enkel probleem vindt dat de cd-speler naast zich keer op keer dezelfde cd afspeelt. Wanneer die afgelopen is, laat ze wel van zich horen: "Cherry! Cherry!! Cherry Deventer!!!!" Ik vergeef haar het lichte hoofdpijntje aan het eind van de dag, want ik heb een enorm zwak voor haar. Aan het eind van de dag roep ik haar bijtijds, want ook het vertrek kost enige tijd. De kraaltjes moeten opgeruimd, dat ene snippertje in de prullenbak, alle kasten dicht, de tas gecontroleerd, de rits recht en dan richting de buitendeur. Met een beetje pech hangt daar nog een jas verkeerd, staat een wc-deur open of ligt er een verdwaalde handschoen op de grond. En dan, als alles netjes is, kan ze gaan. Dag-dag. Tot morgen!

Cherry Barto is ondersteuner bij Dagcentrum De IJsselvallei

Mijn werk bij Zozijn

'Sommige kinderen hebben nog nooit papa of mama gezegd'

Bij Zozijn werken zo'n 3.000 collega's, waarvan de meesten heel ander werk doen dan jij.

Wie zijn ze, wat drijft ze en hoe ziet hun dag eruit?

Dat lees je in deze rubriek. Dit keer Anouk Wolters, logopedist bij orthopedagogisch centrum

De Speeldoos in Zutphen.

Met wat voor doelgroep werk je en wat zijn hun ondersteuningsvragen?

De meeste kinderen die bij De Speeldoos komen, zijn tussen de één en vijf jaar. Het zijn voornamelijk kinderen waarbij vermoedens zijn van autisme, die een ontwikkelingsachterstand hebben of meervoudig gehandicapt zijn. Er zijn vier groepen van maximaal 8 kinderen. Met ons team zijn we dagelijks intensief bezig met hun ontwikkeling. Als logopedist richt ik me voornamelijk op het ondersteunen van hun communicatie, spraak- en taalontwikkeling en het eten en drinken. Hoe ik dat aanpak,

verschilt per kind en varieert van het oefenen van klanken en het stimuleren van de taal tot het leren communiceren en het gebruiken van communicatiehulpmiddelen. Ook eten en drinken heeft mijn aandacht. Kinderen kunnen bijvoorbeeld problemen hebben met slikken of hebben een selectieve eetgewoonte.

Hoe ziet een gemiddelde werkdag eruit?

De week begint met een overleg waarbij de verschillende collega's en paramedici van De Speeldoos aanschuiven: de fysiotherapeut, gedragswetenschapper, ergotherapeut en de CPO'er van de groep. Meestal bespreken we twee jonge kinderen: hoe hebben ze zich ontwikkeld, zijn er bijzonderheden, wat zijn de vervolgstappen? Het grootste deel van de dag behandel ik kinderen individueel in de logopedieruimte of ik observeer hen tijdens eet- en drinkmomenten. Daarnaast probeer ik ouders te betrekken bij de therapie. Ik stuur ze bijvoorbeeld filmpjes en houd ze via de Zozijnapp op de hoogte van de vorderingen van hun kind.

Wat moet je in je mars hebben voor deze baan?

Je moet oog hebben voor de kleine succesmomenten. Er is veel herhaling nodig en dat vraagt om geduld en doorzettingsvermogen. Soms duurt het lang voordat je verbetering ziet, maar de praktijk leert dat er altijd ruimte is voor ontwikkeling. Als je er maar de tijd voor neemt!

Wat geeft energie in je werk?

Het is mooi om met deze kinderen te werken. Ze zijn ongedwongen, hebben plezier in de kleine dingen. Daar kunnen wij veel van leren. Ik kan bovendien echt iets voor ze betekenen. Er komen hier kinderen binnen die volledig in hun eigen wereld leven. Ze hebben bijvoorbeeld nog nooit papa of mama tegen hun ouders gezegd. Dat ik ze kan leren iets duidelijk te maken met gesproken taal of non-verbale communicatie of een communicatiehulpmiddel is geweldig. Niet alleen voor hen, maar ook voor de ouders.

In het kort

Naam: Anouk Wolters
Functie: Logopedist
Werkt bij Zozijn sinds: 2022

Opnames voor ZozijnTV.

Gezocht: co-presentator bij ZozijnTV

ZozijnTV tikt inmiddels de 85e aflevering aan! Het team is op zoek naar co-presentatoren! Welke cliënt gaat deze uitdaging aan?

Wat doe je?

Je spreekt teksten in voor de uitzendingen van ZozijnTV. Dat doe je in de studio in Wilp.

Hoe vaak?

In eerste instantie één keer. De dag en tijd zijn in overleg.

Waarom is het leuk?

Jij helpt om ZozijnTV nog leuker te maken. Je staat voor de camera en leert over presenteren. Misschien word je wel een bekende Zozijn'er!

Wanneer past deze rol bij jou?

Als je graag praat en teksten kunt voorlezen!

Hoe meld je je aan?

Stuur een mailtje naar Zozijntv@zozijn.nl, ook als je vragen hebt over deze rol.

Zozijn got Talent: zoeken we de cliënt die jij ondersteunt?

Iedere cliënt heeft eigen talenten. En die talenten kunnen ze vaak ook heel goed inzetten voor Zozijn! Voor deze twee leuke 'functies' zoeken we misschien wel de cliënten die jij ondersteunt.

Gezocht: deelnemer testpanel begrijpelijke informatie

Zozijn deelt veel informatie met cliënten, bijvoorbeeld via brochures of de website. Via een nieuw testpanel kunnen cliënten daar een bijdrage aan leveren.

Wat doe je?

Je bekijkt en beoordeelt als cliënt bijvoorbeeld een brochure of een nieuwe website voor cliënten. Denk bijvoorbeeld aan een brochure of in de toekomst de cliëntenwebsite. Hoe ziet het eruit? Snap je wat er staat? Wat kan er beter?

Hoe vaak?

Dat hangt af van welke communicatiemiddelen er gemaakt worden. Waarschijnlijk gaat het om één tot

twee keer per jaar.

Waarom is het leuk?

Door jou snappen andere cliënten straks nog beter wat Zozijn bedoelt. Jouw tips en ideeën zie je terug in bijvoorbeeld een folder.

Voor welke cliënten?

Voor iedereen die het leuk en belangrijk vindt dat de informatie van Zozijn (nog) beter wordt.

Hoe meld je je aan?

Stuur een mailtje naar communicatie@zozijn.nl.

Ine (links), Luck en Ilonka willen via korte en/of tijdelijke activiteiten nog veel meer cliënten kennis laten maken met kunst.

'In iedere cliënt schuilt een kunstenaar'

Kunst maken als dagbesteding. Dat ken je waarschijnlijk. Maar wist je dat er nog veel meer mogelijkheden voor cliënten zijn om creatief aan de slag te gaan? Met Kunst op de Kaart verlagen drie ateliers van Zozijn de drempel voor cliënten om hun creatieve talenten te ontplooiën!

In een huiskamer in Deventer is een groepje cliënten van Zozijn geconcentreerd aan het werk. Ze maken vrolijk gekleurde vlaggetjes voor hun woning. Ze krijgen daarbij tips van Luck Koning. Hij is ondersteuner bij Atelier Warempel en begeleidt vandaag de tweede van in totaal drie creatieve workshops op de woning. Tijdens deze workshops flyerde de woning in de buurt om hen enthousiast te maken voor vrijwilligerswerk voor hun cliënten. Een win-winsituatie. Cliënten kunnen namelijk in hun vertrouwde omgeving aan de slag. Dat scheelt veel georganiseer en reistijd. Tegelijkertijd ontdekken ze zo op een ontspannen manier hoe leuk het is om kunst te maken.

Van cursus tot open inloop

Een creatieve workshop op locatie is één van de mogelijkheden binnen het nieuwe project Kunst op de Kaart. Maar er is nog veel meer mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan individuele begeleiding van cliënten, een creatieve cursus, een korte stage bij een atelier of deelname aan een inloopmiddag waar

je kennismakert met verschillende kunstvormen. Ook bestaan er al samenwerkingen met het speciaal onderwijs in de buurt. "Het idee van Kunst op de Kaart is dat we zoveel mogelijk cliënten in aanraking willen brengen met hun creativiteit en ze willen helpen bij het ontplooiën van hun talent", vertelt Luck. Hij is initiatiefnemer van het project en kreeg hiervoor de mogelijkheid van zijn manager Martijn Wijnhoud. Ook Atelier Aventurijn (Raalte) en Eigen Stijl (Zevenaar) haakten aan en er zijn binnen Zozijn inmiddels nog meer creatieve werkplekken en ateliers waar mee samengewerkt wordt.

Uiten wat er in je omgaat

De reden? Kunst kan een ontzettend waardevolle bijdrage leveren aan het ontwikkelproces van cliënten. Het is zoveel meer dan een hobby of vrijetijdsbesteding. Wanneer je kunst maakt gebeurt er iets magisch. "Je maakt iets wat er nog niet is, dat geeft een heerlijk gevoel. Maar kunst maken is ook een manier om te uiten wat er in je omgaat. Om te vertellen wat je met woorden niet kan zeggen", vertelt Ilonka Schoenaker

(Aventurijn). "In kunst bestaat geen goed of fout", vult Ine de Laak (Eigen Stijl) aan. "Alle beperkingen vallen als het ware weg, je hebt een enorme vrijheid om te ontdekken en te experimenteren. Dat is heel waardevol voor cliënten. Dat gevoel dat je uniek mag zijn, jouw eigen idee of gevoel in een kunstwerk mag stoppen."

Kunst als middel

Ine, Ilonka en Luck zijn zelf alle drie ook kunstenaar. In hun werk gebruiken ze hun kennis en ervaring volop. Bijvoorbeeld door cliënten te laten kennismaken met nieuwe technieken. Of door ze te helpen om hun vaardigheden te verbeteren. "Kunst maken is voor ons geen doel op zich, maar een middel. Het gaat om het ontwikkelproces van de cliënt", vertelt Luck.

Het drietal merkt dat de term 'kunst' soms afschrikt. Misschien denk je bijvoorbeeld aan iets wat in een museum hangt, of verkocht wordt in een atelier. Maar dat hoeft helemaal niet. Kunst gaat om iets maken, met behulp van je verbeelding en talenten. Dat kan een schilderij zijn, maar ook bijvoorbeeld een slinger of een naambordje. Ine: "Je hoeft dus niet te denken: kan mijn cliënt dat wel? Is hij of zij daar creatief genoeg voor? Iedereen kan iets maken!" Als kunstenaar en kunstliefhebber staat ze tegelijkertijd regelmatig versteld van de kunst die cliënten maken. "Ze weten vaak niet half hoe goed ze zijn! Vorig jaar hebben we bijvoorbeeld werk van cliënten geëxposeerd op Art Brut, een internationale expositie. Daar zijn we ook met cliënten naar toe geweest. Ze konden er met andere mensen met een beperking praten over kunst en voelden: ik ben écht een kunstenaar!"

Hulp bij eerste stap

Wat Luck, Ilonka en Ine hopen? Dat ondersteuners en begeleiders cliënten willen helpen om de eerste stap te zetten, door contact op te nemen met één van de drie ateliers. Zodat er samen gekeken kan worden welke creatieve activiteit goed zou passen bij een cliënt!

Meer informatie

Wil jij meer weten over Kunst op de Kaart en de mogelijkheden voor cliënten die jij ondersteunt?

Neem contact op met het atelier bij jou in de buurt:

- Luck (Atelier Warempel, Zutphen): 06 198 45 166
- Ilonka (Atelier Aventurijn, Raalte): 06 193 29 414
- Ine (Atelier Eigen Stijl, Zevenaar): 06 274 61 240

Sterke teams staan centraal in werkgeversmerk Zozijn

We zijn hard aan het werk om Zozijn als werkgever in de spotlight te zetten. Eén van de acties hiervoor is het voorbereiden van een onlinecampagne om nog meer nieuwe collega's aan te trekken.

Sterke teams

In de afgelopen tijd is onderzoek gedaan naar wat het werken bij Zozijn zo uniek maakt. Wat kwam daaruit naar voren? Sterke teams! En dat is precies waar de nieuwe campagne om draait. Wij geloven in teams die niet alleen samenwerken, maar ook voor elkaar klaarstaan. Samen vormen we krachtige teams, en dat laten we straks (nog) beter zien aan de wereld.

6 video's en heel veel teamfoto's

Van zes teams, verspreid over het werkgebied van Zozijn, worden campagnevideo's gemaakt. We kunnen niet overal filmen, toch willen we jouw team ook de kans geven om zichtbaar te zijn als we Zozijn als werkgever in de spotlight zetten!

Hoe kan jij meedoen?

Door mooie foto's van jouw team te delen op o.a. de socials van Zozijn. Zo bevat de campagne naast inspirerende video's ook foto's van sterke teams bij Zozijn!

Stuur jouw teamfoto in!

Maak jij een toffe, grappige, mooie teamfoto met je collega's? Meer informatie en een formulier om deel te nemen vind je op MijnZozijn.

Marnix

**“Ik ben blij dat je erbij bent”, zeg ik tegen Marnix.
“Mijn begeleider zei dat je me niet ging dwingen.”
Onwillekeurig moet ik glimlachen.**

“Nee, je mag zelf weten of je bij dit gesprek bent. Maar ik vind het altijd wel fijn als mensen er zelf bij zijn als ik een verslag bespreek. Dan weet je precies wat ik over jou heb opgeschreven en kun je je eigen vragen stellen.” Marnix knikt en besluit: “Dan blijf ik.” “Zullen we afspreken dat, als je je nog bedenkt en het niet meer prettig vindt, je dan gewoon kan gaan?” “Dat is goed.” Het wordt een lang gesprek en Marnix blijft.

Ik luister naar zijn moeder. Af en toe vult Marnix zijn moeder aan. Ik hoor een verhaal over een liefderijk gezin, waar iedereen z'n eigen plekje heeft. Ook Marnix, vertelt moeder. “We hebben hem niet anders behandeld dan de andere twee. Oké, hij heeft autisme, hij heeft een beperking, maar ik hou net zoveel van hem als van mijn andere kinderen.” De blik waarmee ze naar haar zoon kijkt, bevestigt wat ze zegt. “En dat is ook wel overgekomen”, zeg ik. “Tijdens de test vroeg Marnix of ik wist dat hij autisme had. Ik zei dat ik dat wist en vroeg hem wat hij daar zelf van merkte. Zijn antwoord was: ‘Eigenlijk niet zoveel. Het is nou eenmaal zo.’ Die nuchterheid heeft hij vast van huis meegekregen.”

Moeder glimlacht. “Ik heb mijn kinderen altijd voorgehouden dat het belangrijkste is dat je dingen probeert, je best doet. Niet het resultaat.” Marnix knikt nog heftiger. Dit had hij mij tijdens de test precies zo verteld. Als we het verslag doorlopen, vertel ik eigenlijk weinig nieuws. Moeder herkent haar kind en Marnix is het eens met wat ik heb opgeschreven. Dat is voor mij een teken dat ik mijn werk goed heb gedaan. Aan het eind leg ik Marnix uit dat ik nu niet weer kom. “Ik zorg dat je moeder en je begeleider het verslag krijgen en daarna ben je van me af.” “Nou,” zegt Marnix: “ik vond je niet irritant hoor!” Dat compliment heb ik maar weer binnen!

Janine Berger werkt als gedragswetenschapper voor de regio Salland-De Graafschap en NAH Op Pad.

Samen naar een rookvrij Zozijn

Het is je misschien al opgevallen. Veel collega's die roken of vaperen doen dat vanaf april niet meer onder werktijd en op de terreinen van Zozijn.

Als cliënten geen rokende medewerkers meer zien, is de kans kleiner dat ze zelf beginnen met roken. Of wordt het voor hen makkelijker om te stoppen. Zo wordt niet-roken langzaam maar zeker de norm.

Wat een geschikte plek buiten het terrein is om te roken of te vaperen? Dat is voor elke locatie anders. Het is daarom aan teams om hier met elkaar over te praten. Veel teams hebben er al afspraken over gemaakt.

In dialoog

“Dat past bij de manier waarop we als Zozijn toewerken naar een rookvrije organisatie. In dialoog met elkaar, met begrip voor elkaars situatie en zonder oordeel. En met een grote rol voor teams en medewerkers zelf”, zegt Henk Loman, namens de werkgroep Rookvrij Zozijn.

De vraag om niet meer op het terrein van Zozijn te roken, geldt ook voor bezoekers, leveranciers en dienstverleners van Zozijn-locaties. Op die manier behoort ‘meer roken’ bij bijvoorbeeld de ingang van een woning of dagbestedingslocatie tot het verleden. Een ‘hard’ verbod? Dat komt er niet. En ook geen ‘rookpolitie’ die controleert of medewerkers niet stiekem toch een (e-)sigaret op het terrein opsteken. “Dat is niet de kant die we op willen. We kunnen elkaar hierop aanspreken”, zegt Henk.

Verplaatsen in elkaar

Als niet-roker begrijpt hij goed dat veel collega's en cliënten graag een rookvrije werk- en leefomgeving willen. Tegelijkertijd vraagt Henk ook om je te verplaatsen in collega's die wel roken.

“Het is makkelijk om te zeggen: stop gewoon. Maar zo simpel is het niet. Roken is verslavend en soms ook verweven met het werk. We horen bijvoorbeeld van rokers dat ze een sigaret opsteken nadat ze een stressvolle situatie met een cliënt hebben meegemaakt.”

Volgende stap

Vanaf juli 2025 wil Zozijn helemaal rookvrij zijn. Aan de cliënten die op dit moment nog in hun eigen woning roken of

vaperen wordt gevraagd om dat vanaf 1 juli niet meer in huis te doen, maar buiten op een afgesproken plek. “We verbieden roken en vaperen niet. Dat mag ook niet van de rechter.”

Juli 2025 lijkt nog ver weg, maar het is goed om nu al met cliënten die roken of vaperen in gesprek te gaan. Wat zou tegen die tijd een goede oplossing zijn? Henk: “Betrekt daar ook het netwerk van de cliënt en eventueel de gedragswetenschapper bij.”

Meer informatie?

Kijk op de pagina Rookvrij Zozijn op MijnZozijn. Heb je er vragen over of heb

je goede ideeën en suggesties voor de werkgroep Rookvrij Zozijn? Stuur dan een mail naar rookvrij@zozijn.nl

“We vinden het belangrijk dat iedereen in een gezonde omgeving kan wonen en werken. Een rookvrije leef- en werkomgeving past daarbij.”

'Fijn dat vastgoed hier om mensen gaat'

Daan Schuurman is de man die sinds november gaat over de gebouwen en de facilitaire dienst van Zozijn. Hij volgt Dirk Venema op, die betrokken blijft bij de ontwikkeling van zorgpark Warmse Water (Terborg) en de Thushoeve (Zevenaar). Een kennismaking met de nieuwe directeur Vastgoed, Duurzaamheid & Facilitaire Dienst.

Wat heb je hiervoor gedaan?

Ik heb twintig jaar in het commercieel vastgoed gewerkt. Een wereld waarin het draait om prestigeprojecten en grote bedragen. Ik beheerde en ontwikkelde onder meer kantoren, bedrijfshallen, woningen, winkels en hotels.

Toch kwam je uit bij Zozijn.

Ja, de non-profitsector triggerde mij al langer. Mijn vrouw werkt als bewegingsagoog met mensen met een beperking. Ik merkte aan de keukentafel dat mijn dochters haar verhalen toch een stuk interessanter vonden dan die van mij. In mijn oude werk draaide alles om rendement voor aandeelhouders, hier gaat het over mensen.

Hoe staat Zozijn er op vastgoedgebied voor?

De afgelopen vijftien jaar is er door Dirk Venema en een team van ervaren en betrokken collega's een grote inhaalslag gemaakt. Veel verouderde locaties zijn opgeknapt of vervangen door nieuwbouw. We staan er echt goed voor, ook in vergelijking met andere zorgorganisaties.

Wat kunnen we de komende jaren verwachten?

De periode die voor ons ligt krijgt een ander karakter. We zullen minder nieuw bouwen, maar waar nodig wel locaties uitbreiden of vernieuwen. De uitdaging daarbij is dat we steeds minder geld van de overheid krijgen voor huisvesting. We moeten dus efficiënt werken en slim met ons geld omgaan. Niet alles kan. We blijven mede daarom ook goed kijken: hebben we de juiste doelgroep in het juiste gebouw, gebruiken we onze locaties optimaal? Verder zijn de woningen en dagbestedingslocaties die zo'n vijftien jaar geleden zijn

neergezet, in de komende jaren toe aan de eerste grote onderhoudsronde. Wat zeker niet onderbelicht moet blijven, is de facilitaire dienst. Zij zorgen iedere dag weer voor continuïteit op het gebied van logistiek, vervoer, horeca en de centrale receptie. Het team is uiterst behulpzaam en probleemoplossend in een aanstekelijk positieve sfeer. De komende tijd onderzoeken we onder meer of cliënten meer taken binnen de facilitaire dienst kunnen uitvoeren.

En op het gebied van duurzaamheid?

De afgelopen jaren zijn er mooie stappen gezet. Veel van onze woningen en dagbestedingslocaties zijn verduurzaamd, maar misschien nog wel belangrijker: duurzaamheid leeft in de organisatie. Veel medewerkers denken al na over duurzame keuzes, energie besparen of afval scheiden. Die lijn zetten we voort, waarbij we verder kijken dan het energiezuinig maken van gebouwen.

Je bent inmiddels een tijdje aan de slag. Wat geeft je energie?

Vooral de verhalen die ik hoor van collega's. Ik heb in de afgelopen maanden veel zorglocaties bezocht om een goed beeld te krijgen van wie er wonen en werken. De bevoegenheid van de medewerkers die ik sprak, heeft me daarbij geraakt. Diezelfde bevoegenheid zie ik ook in medewerkers van de stafdiensten. In de commerciële wereld waar ik uit kom, had je altijd botsende belangen. Hier staan alle neuzen dezelfde kant op. Iedereen wil het beste voor de cliënt en medewerker.

Wie is Daan Schuurman?

Leeftijd: 46 jaar

Woont in: Een oud huis in Deventer, waar hij regelmatig op het dak te vinden is om de pannen recht te leggen.

Samen met: Zijn vrouw en twee dochters (11 en 13).

In zijn vrije tijd: Te vinden op de padel- of tennisbaan.

Jolanda en Vincent koken graag samen.

Vrijwilligers

'Het is gezellig en ik leer er veel van'

Vrijwilligers. Ze zijn ontzettend waardevol voor Zozijn en maken op veel plekken het leven van cliënten een beetje mooier. Dit keer in de spotlights: Jolanda Schimmel

Waarom ben je vrijwilliger?

In 2018 werd ik ziek, waardoor ik drie jaar later moest stoppen met mijn werk in de thuiszorg. Mijn wereld werd ineens een stuk kleiner en dat viel me zwaar. Een filmpje op televisie over maatjeswerk bracht me op het idee om te zoeken naar wat ik nog wél kon doen. Zo kwam ik bij Zozijn uit. Ik kook er drie keer per week een maaltijd voor tien cliënten en twee begeleiders, in Raalte.

Vooraf overleggen we wat er die avond op het menu staat. Stampotten zijn hier favoriet. Als ik rond een uur of vier arriveer, liggen de ingrediënten voor de maaltijd al klaar. De cliënten komen terug van hun dagbesteding en gaan meestal naar hun kamer. Soms komen ze in de keuken zitten of gezellig even in de pannen kijken. Vincent bijvoorbeeld helpt me graag een handje.

Vrijwilligerspaspoort

Naam: Jolanda Schimmel

Leeftijd: 56 jaar

Woonplaats: Wijhe

Vrijwilliger bij: Kemphaan 3 in Raalte

Vrijwilliger sinds: 2021

Hobby: Legpuzzels maken

Wat levert het vrijwilligerswerk je op?

Sommige mensen in mijn omgeving zeggen tegen me: is het niet te druk voor je? Maar ik haal er juist extra energie uit. Het contact met cliënten gaat me van nature makkelijk af. De klik is er gewoon omdat ze puur en echt zijn. De cliënten zeggen gewoon wat ze denken. Heerlijk vind ik dat. Bovendien levert mijn vrijwilligerswerk veel gezelligheid op. Mijn man is overleden, familieleden wonen op afstand en ik ben veel alleen thuis. Het contact met de collega's en de cliënten vormt een welkome afleiding in mijn week.

Heb je nog tips voor andere vrijwilligers?

Het werken met cliënten levert je zoveel op. Je doet er niet alleen cliënten een groot plezier mee, je leert er zelf ook ontzettend veel van. Binnen Zozijn kreeg ik bijvoorbeeld de kans om de Focus Training te volgen. Daarin leer je hoe je omgaat met cliënten die gespannen, verdrietig of boos zijn. Ik begrijp ze daardoor beter. Vincent werd bijvoorbeeld boos als hij van mij niet aan een hete pan mocht komen. Nu zeg ik hem dan rustig dat we even wat anders gaan doen. En dat werkt. Ik heb nu alweer zin om vanavond te gaan!

Ben jij vrijwilliger en wil je jouw verhaal doen? Neem contact op met Marjolijn Ober via m.ober@zozijn.nl of 06 – 52766092.

Altijd aan? Telefoongebruik op de werkvloer onder de loep

Hij zit altijd in je broekzak, je gebruikt 'm waarschijnlijk regelmatig voor je werk én hij kan je daar ook van afleiden: de smartphone. Hoe ga jij ermee om onder werktijd?

Je staat op de groep van jouw dagbestedingslocatie. Alle cliënten zijn lekker bezig. Terwijl je koffie pakt voel je jouw telefoon in je broekzak trillen. Hé, een appje. Even kijken moet kunnen toch? Het is een vriendin, die vraagt of je morgenavond kunt afspreken. Je tikt snel een reactie. Je vinger zweeft ook over de TikTok-app. En voor je het weet scroll je vijf minuten langs katten filmpjes.

Herkenbaar? Of juist helemaal niet? Feit is dat cliënten van Zozijn het telefoongebruik van medewerkers af en toe als een probleem ervaren. Vorig jaar vroegen de Centrale

Cliëntenraad (CCR) en de Centrale Verwantenraad (CVR) om aandacht voor dit onderwerp, na signalen van verschillende cliëntenraden.

Afgeleid

Volgens de CCR en CVR gebruikt een aantal medewerkers tijdens werktijd veel hun telefoon. Dat doen ze niet alleen voor werkgerelateerde taken, zoals rapporteren, een belletje voor cliënten of het aftekenen van medicatie. De smartphone komt ook tevoorschijn voor privételefoontjes, appjes of social media.

Dat kan onrust en onbegrip geven. Cliënten vinden het bijvoorbeeld oneerlijk dat zij zelf hun telefoon niet mogen gebruiken. Maar ze ervaren het ook als lastig wanneer medewerkers niet met hun volle aandacht bij hun vrolijke verhaal of verdrietige mededeling zijn.

Onderzoek door studenten

Studenten van hogeschool Saxion deden onderzoek naar het gebruik van telefoons door medewerkers van Zozijn. Daaruit kwam naar voren dat eigenlijk iedereen het belangrijk vindt dat er volledige aandacht is voor de cliënt, omdat het bijdraagt aan het gevoel 'gezien' worden en het opbouwen van een vertrouwensband.

Even appen met de oppas onder werktijd. Moet kunnen, of niet?

Bij ons thuis geldt de regel: geen telefoons aan tafel.

Tegelijkertijd is de telefoon onmisbaar voor werkzaken. In het onderzoek benadrukken medewerkers dan ook dat het belangrijk is om de telefoon functioneel in te zetten, waarbij het contact met de cliënt niet verstoord wordt. Richtlijnen? Daar zijn de meningen over verdeeld. Iets meer dan de helft van de medewerkers wil ze wel, de rest heeft er juist geen behoefte aan.

Gesprek met elkaar

Wat kan helpen? Praat als team over hoe je de telefoon onder werktijd gebruikt. Bijvoorbeeld aan de hand van de vragen in de roze berichten op deze pagina. Wat je afspreekt kan je eventueel vastleggen in jullie huisregels. Zo is ook voor cliënten duidelijk wat de gezamenlijke normen zijn. Daar kun je elkaar vervolgens ook op aanspreken.

Zozijn heeft de zorgen van de CCR inmiddels besproken met de directeuren en managers. Er is besloten dat er geen apart telefoonbeleid komt. Wel heeft het ZorgDO de afspraken overgenomen die de CCR voorstelt. Het zijn er vier:

- de telefoon wordt in principe alleen voor werkgerelateerde zaken gebruikt
- het gebruik is zo kort mogelijk
- het gebruik is op een passend moment
- tijdens gezamenlijke (eet) momenten is er onverdeelde aandacht voor elkaar

Ik raak wel eens afgeleid als ik mijn telefoon voel trillen.

PV-agenda

Zin om wat leuks te doen? Dat komt goed uit, want de agenda van de personeelsvereniging van Zozijn barst weer uit zijn voegen. Met welke activiteit ga jij mee?

Bierproeverij

8 juni in Bronkhorst, 21 juni in Apeldoorn, 28 juni in Deventer

Geniet samen met collega's van de lekkerste (lokale) speciaalbieren.

Foute Party

29 juni, Brabanthallen in Den Bosch

Met de dj's van Qmusic en optredens van artiesten als Jan Smit, Ch!pz, O-Zone, Mental Theo én ABBA Fever.

Musical 40-45

27 september, Midden Nederland Hallen in Barneveld

Niets lijkt de band tussen broers Dirk en Louis te kunnen breken, maar dan bombarderen de Duitsers hun stad en kiezen ze elk een andere kant van de strijd...

Sushi maken

4 oktober in Doetinchem, 11 oktober in Wilp, 17 oktober in Raalte, 23 oktober in Deventer

Ben jij een sushi-fan? Tijdens deze workshop ontdek je hoe je zelf Maki, Temaki of Negiri maakt. Natuurlijk eet je de sushi daarna gezellig samen met je collega's op.

Lezing Eric Scherder

1 november in Wilp

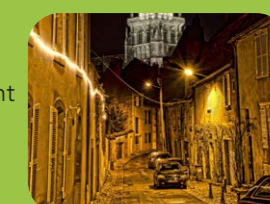
Hersenprofessor Eric Scherder vertelt over stress en vitaliteit. Na de lezing praat je na met een hapje en drankje.

Workshop avondfotografie

11 december en 18 december in Deventer

Deventer is versierd in Dickensstijl en jij leert van een ervaren fotograaf hoe je een stad bij nacht mooi vastlegt. Let op: er is een avond voor camera's (11 dec.) en smartphones (18 dec.).

Meer informatie vind je in de mail van de PV of de vrijwilligersnieuwsbrief.

Die ene cliënt

'Vertrouwen en loslaten'

Sommige cliënten hebben een speciaal plekje in je hart. Of blijven je je leven lang bij. Zozijn-collega's vertellen over die ene client.

Dit keer: Heidi Roerdink. Zij werkt als specialistisch ondersteuner voor dagcentrum OC Anneriet op locatie De Regenboog in Doetinchem.

"Ik werk inmiddels negentien jaar bij Zozijn. Ongeveer de helft daarvan ken ik Tijn. Een lieve jongen, die ik in die tijd heb zien opgroeien tot een echte tiener van alweer bijna 18 jaar. Sinds een jaar of zes gaat hij mee zwemmen, een vast programmapunt bij onze tiengroep vanuit De Regenboog. Voor Tijn is het zwemmen een moment van zelfstandigheid. In het water kan hij bijvoorbeeld zelfstandig lopen, iets wat hij daarbuiten niet kan. Dat hebben we opgebouwd van het vasthouden van mijn handen, via een drijfmiddel tot het nu zelfstandig lopen. Als hij daar is, nou dan moet je die grote lach van hem zien! De trots dat hij het zelf gedaan heeft. Ja, dan smelt ik helemaal hoor."

"Het lopen oefenen we in steeds wat ondieper water, waardoor Tijn het steeds meer op eigen kracht moet doen. Niet dat het lopen een doel op zich is, het doel van deze activiteit is bewegen én ontspannen. En ontspannen kan Tijn ook.

Zonder hulpmiddelen drijft hij op het water. Iets wat voor deze doelgroep echt een topprestatie is. Als we aan de overkant zijn met drijven, dan geef ik hem een klein beetje hulp bij de draai, zet hij zijn handen op de kant van het bad en hop, daar staat hij in het water!"

"Ik probeer Tijn en de anderen altijd op een positieve manier te activeren. Laatst was Tijn niet fit. Ook geen probleem, we doen wat oefeningen en dan gaan we lekker in het bubbelbad. Maar dan moet hij wel zelf de bubbels activeren. Want je kunt wel alles voor ze doen, maar daar wordt Tijn uiteindelijk echt niet gelukkiger van!" Het blijven pubers, met hun eigen buien. Maar vooral ook met de wens om zelfstandig te zijn. Hun eigen gang te gaan. Dat is bij Tijn niet anders. Ik vind het heel bijzonder om te zien hoe hij mede door het zwemmen groeit. Het is vertrouwen geven en loslaten. En als hij dan merkt dat hij het kan, dan zie ik weer die mooie grote lach."

Vertel ook over die ene cliënt die een speciaal plekje in jouw hart heeft! Dat mag een cliënt zijn die nu nog woont of werkt op jouw locatie, maar ook iemand met wie je vroeger een bijzondere band had. Meld je aan voor deze rubriek via margreeth.maarsingh@zozijn.nl

ZO!

Ideeën voor de ZO!?

Heb je opmerkingen over de ZO! of ideeën voor onderwerpen? Bel of mail met Margreeth Maarsingh: 06 - 15 43 21 57 of margreeth.maarsingh@zozijn.nl of neem contact op met een van de andere redactieleden.

Redactie

Yvonne Schouten
Teamcoach NAH Op Pad
y.schouten@zozijn.nl

Marlon Reuvers
Teamleider Zozijn School
m.reuvers@zozijn.nl

Janine Berger
Gedragwetenschapper Salland-De Graafschap en NAH Op Pad
j.berger@zozijn.nl

Maria Huethorst
P&O-adviseur
sector Kind & Jeugd
m.huethorst@zozijn.nl

Margreeth Maarsingh
Communicatieadviseur
margreeth.maarsingh@zozijn.nl

Diane Onnink
Secretaris Raad van Bestuur
en Manager Bestuursbureau
d.onnink@zozijn.nl

Teksten en productie

Rick Borkent, Bert Hiemstra,
Jasmijn Hiemstra,
Marlous van Harn
www.hiemstramedia.nl

Voor medewerkers die gedetacheerd zijn bij Zozijn en/of werken als zzp'er ligt een exemplaar van deze krant klaar bij de receptie in Wilp. De ZO! verschijnt 4x per jaar. Oplage 3.500.